

ARCHA

7
2009

ZPRAVODAJ O VÝCHOVĚ A VYUŽITÍ VOLNÉHO ČASU DĚTÍ A MLÁDEŽE

foto Martin Kyš

Přírodě ku prospěchu

Malá vzpomínka na dobu před Listopadem

Kultura, zábava, společnost – moderní Korea

ČRDM přijala dvě nová sdružení

Pekelná – a přece živá voda

Natírat a chránit

foto Martin Kříž

Fotogalerie Archy

Karetní hra

Také vám připadá podzim mlhavý, deštivý, zimní, protivný, uspávací a smutný? Nemám ho ráda, nepřemluví mě ani barevným listím či padajícími jablíčky. Nejraději bych se zachumlala pod perinu, pustila si oblíbený seriál a celý podzim tak proletovala doma. To by nám do života ovšem nemohly vplout takové děti, jaké nám do něj (a, přírodo, díky za to) vpluly.

Zbožňují každé roční období, takže i podzimu dávají zelenou. Chodíme pod stromy, aby Vojta spustil listový déšť na řehťajícího se Jakuba. Brodí řeku a vůbec mu nevadí, že má tenisky a voda je nad kotníky. Pouští draka v rukavicích a houba najde i v lese, kde nikdy žádná nerostla. Červené listí mi rve do tašky a utěsňuje kaštiny. Jablíčka sbíráme na křížaly a šípky už jsou nasušené ve skleněných dózách.

Moje děti potřebují k životu maminku a tatínka. Potřebují jídlo a pití, ale hrozně nutně potřebují i kontakt s přírodou. Denně je dopuje čerstvý vzduch a nezáleží na tom, že teploměr už klesá pod nulu. Někdo vymyslel gumáky a pláštěnku, takže my chodíme ven opravdu za každého počasí. Nezasťírám, že můj výraz ve tváři občas štěstím nekvete.

Starší syn mě naučil spoustu věcí. Patřím totiž mezi vzácné dospěláky, kteří se rádi nechají občas poučit od svých dětí. V myčce máme denně kelímky od jogurtů, přeci je nebudeme dávat do žlutého kontejneru špinavé. V uklízečce máni bych nejraději umístila odpad do velikého pytle a vyhodila pryč. Stydím se, ale je to tak. Leč to moji muži nedovolí. A tak se nám po bytě hromadí krabice s papírem, krabice s kelímky, krabice sešlápnutých PET lahví a další a další krabice.

Naše procházka k řece není jen „z bodu A do bodu B“, najist a domů. My posloucháme les. Víte, že je jiné ticho v lese listnatém a jiné ticho v jehličnatém...? Umíme pouštět skvělé loďky pod dřevěným mostem, krmit plachou ondatru u rybníka a pozorovat chůzi labutě. Spočítat vyplašené srnky na poli a dát jim do krmelce ty kaštiny z kabelky.

Je ale hrozně těžké žít v této době pod lehkou taktovkou příro-

dy. Umět se k ní chovat s úctou a být jí ku prospěchu. Využíváme její krásy, její poklady a její náboj k životu. Umíme to vrátit? Dokážeme být vůbec vděční za to, že můžeme chodit po lese, ve kterém rostou mohutné stromy? Uvědomujeme si, že lze vystoupit z auta na začátku města a pokračovat MHD? Zvládneme třídít ten prokletý odpad a neházet všechno do jedné popelnice? Umíme naslouchat tomu, co dávalo řád dávno před tím, než jsme na svět přišli my?

Mně to dá někdy šílenou práci. Ale příroda je moudrá, možná proto mám doma ty dva učitele, kteří mi nedovolí zlenivět. Chci (nerada to slovo píši, ale tady je fakt na místě), aby si moje děti pamatovaly, že v létě se dá koupat v rybníku a ne jen v modré díře. Chci, aby věděly, že houby rostou pod stromy a neprodávají se jen na bílé vaničce v hypermarketu. Chci, aby si našly svoje jablíčko, utrhly šípky, uvařily šťávu z malin, upekly borůvkový koláč.

Už si asi nechytí raky pod splavem. Nebudou si možná ani psát dopisy s odporně chutnajícím lepidlem ze známky. A možná nebudou trávit první rande na rozpadlé pramici u řeky. Bojím se toho, že okolí je zákonitě ovlivní masovou oblibou SMS, procházkami za super slevou a chytáním bodů do lepšího *levelu*.

Hodně věcí se zvrátit nedá. Ale něco nám ještě v ruce zůstalo.

Je to trumf výchovy. Rodičovské eso. Karta nejvyšší. Propůjčená i tisícům lidiček, kteří se okolo našich dětí denně motají a učí je ve škole, v oddíle i v kroužku. No, je to jen na nás, zda budou naše děti žít s přírodou, vedle ní, nebo zcela mimo...

Marie Molková – Hromča
ilustrační foto Karel Dvořák, Boii

Zpravodaj ČRD M o výchově
a využití volného času dětí a mládeže

ARCHA

Registrace Ministerstvem kultury: MK ČR 8135
Tematická skupina 13A/A8, ISSN 1212 - 5016
Podávání novinových zásilek povoleno
Českou poštou, s.p., odštěpný závod Přeprava,
č.j. 1259/99 ze dne 29. 3. 1999

Redakce: Jiří Majer - vedoucí redaktor
Adresa redakce: Česká rada dětí a mládeže
Senovážné náměstí 977/24, 116 47 Praha 1
tel: 234 621 210, fax: 234 621 541
e-mail: archa@crdm.cz
IČO: 68379439

Graf. úprava a sazba Michala Rocmanová, akad. mal.
Tiskne Studio REFOS, Praha
Fotografie z archivů členských sdružení ČRD M
Příspěvky přijímáme nejlépe ve Word 7.0 nebo RTF

Vychází 8 x za rok
Toto číslo vyšlo v prosinci 2009

Zpravodaj Archa je nekomerční tiskovinou, která není určena k prodeji.
Archiv čísel Archy od roku 1999 ve formátu PDF najdete na adrese <http://www.crdm.cz/archa>

Cena Hnutí Brontosaurus za práci pro naši přírodu

Za přínos v oblasti dobrovolnické práce mladých lidí pro naše přírodní a kulturní dědictví byly letos uděleny tři Ceny Hnutí Brontosaurus. Toto ocenění udělovala Rada Hnutí Brontosaurus při příležitosti 35 let činnosti organizace. Získali je Jan Krivonožka za práci s dobrovolníky v Beskydách, Barbora Odložilová za činnost pro děti a i přírodu na Jesenícku a Pavel Jerábek za dlouholetý přínos péči o naši přírodu v Praze a okolí.

Ceny Hnutí Brontosaurus byly předány na slavnostním večeru na Dortu pro Brontosaura. Tento malý festival nekonzumního životního stylu se konal od 25. do 28. září v archeoskanzenu v Modré u Velehradu. Během prodlouženého víkendu akci navštívilo na 500 lidí – převážně mladých dobrovolníků, členů Hnutí Brontosaurus, příznivců a četných hostů.

Kromě ocenění dobrovolníků Cenou Hnutí Brontosaurus byly na této akci vyhlášeny i výsledky soutěže ekovtipů Ekofór či nejlepší členové Brontosauřích dětských oddílů, tzv. „Brďáci či Brďačky roku“. Tento titul v letošním roce získala v mladších Anežka „Ažka“ Žádníková z BRDO Gingo Tišnov a v kategorii starších Leona Helešicová z Brdo Sněženky z Moravské Nové Vsi.

Hnutí Brontosaurus je jednou z nejstarších environmentálních organizací v České republice. Právě letos si připomíná 35. výročí vzniku. Jeho činnost se stále zaměřuje převážně na mladé lidi se zájmem o ochranu přírody a životního prostředí, péči o kulturní památky nebo prožitkové akce.

V současné době sdružuje asi 35 základních článků a regionálních center, jejichž činnost je velmi pestrá. Začíná u akcí převážně pracovních, pokračuje přes akce prožitkové a vzdělávací, výstavy, soutěže, celoroční programy a projekty až po pravidelnou činnost dětských oddílů. Některé články působí jako profesionální Ekocentra nebo odborná poradenská centra.

Na Dortu pro Brontosaura se sešlo více než 400 současných i bývalých členů hnutí i jeho příznivců. V rámci oslav proběhl například kulatý stůl s politiky na téma „Ochrana životního prostředí a dobrovolnictví jako hodnoty pro mladou generaci“ nebo odborné debaty k programu Zelená úsporám, které finančně podpořil Státní fond životního prostředí.

„Veškerá ocenění, a Cena Hnutí Brontosaurus obzvláště, by měly mladé lidi inspirovat a motivovat,“ říká Zdenka Solaříková, místopředsedkyně Hnutí Brontosaurus. „Inspirovat pozitivním příkladem ty, kteří třebaš váhají pustit se do vlastních projektů. Ukázat jim, že každý z nich má možnost a sílu něco pro své životní prostředí, přírodu či lidi vykonat.“ dodává Solaříková.

Jako příklad může sloužit jeden z oceněných, mladý aktivista Jan Krivonožka. Ten dokázal během tří let zajistit plán péče upadající přírodní památky Kudlačena v Beskydech, vypracovat úspěšný projekt na financování její údržby a také nadchnout množství mladých lidí, kteří s péčí o tuto vzácnou lokalitu pomohli. Díky tomu tato vzácná rašelinná louka s tůněmi již nezarůstá křovinami a plní svou funkci v krajině. A základní článek Brontosaura Kolovrátek, který Honza založil, pořádá v Beskydech řemeslné akce a tábory, které zajímavými aktivitami a užitečnou prací přitahují ročně desítky studentů.

tisková zpráva Hnutí Brontosaurus
foto archiv sdružení

Pekelná – a přece živá voda

Pekelná. Tak se jmenuje studánka v Oderských vrších, přesněji v katastrálním území Slavkova u Města Libavá na Olomoucku. Je vlastně docela nenápadná, soudě alespoň podle fotografie uveřejněné v **Národním registru pramenů a studánek**. A přece jen je pozoruhodná ještě čímsi jiným, než „obyčejným“ kouzlem, které voda pramenící v přírodě mívá. Záznam o ní figuroval koncem října ve zmíněném registru, spravovaném **Sdružením Mladých ochránců přírody (SMOP)**, pod účtyhodným číslem 2000.

„Nalézt ve správnou chvíli v přírodě pramenek čisté vody je mnohdy malý zázrak, ten úžasný pocit ostatně zná každý poutník, který se kdy znaven a žízniv trmácel krajinou. To platilo od pradávna, zkušenosti dávných lovců, zemědělců i cestovatelů si neseme v sobě, a tak ani v dnešní době nepřekvapí, že krásná studánka je ozdobou mnohého koutu naší přírody, na který mnozí vzpomínají ještě po mnoho let,“ píše koordinátoři projektu, o němž je tu řeč. Nutno dodat, že číselná evidenční řada Národního registru pramenů a studánek se u jubilejní, dvoutisícové Pekelné nezastavila v době sepisování tohoto článku byla o téměř dvě stovky záznamů bohatší.

Smyslem počínání mladých ochránců je podchytit a dokumentovat rozmanité přírodní zdroje – studánky a pramenky pitné vody, zvláště pak ty v lesích. Některé z nich bohužel z různých příčin zanikají; na druhé straně je však nemálo nadšenců, včetně těch z pestrého společenství dět-

ských a mládežnických spolků a organizací, kteří si péči o vytipované studánky vzali dobrovolně a rádi na starost.

Členové SMOP šli ještě o krok dál a vyhlásili pro ně **celoroční fotografickou soutěž „Živá voda“**, jejímž cílem je zdokumentovat přírodní zdroje vody – prameny a studánky – v průběhu celého roku, každé čtvrtletí jednou fotografií. Proč? „Prameny a studánky jsou v přírodě stále, dnem i nocí, v parnu, ve vichru i pod sněhem, bez ohledu na okolí, názory lidí, stromy okolo, ... Jen my lidé jsme někde dobře schováni doma, v úřadech, ve školách, ... a tak vlastně ani nevíme, jak studánky žijí, jaký je jejich svět. Naše nahodilé návštěvy nám nepřiblíží život vody v přírodě... Pojdme se společně přesvědčit, jak naše prameny a studánky přezívají v přírodě po celý rok. Pojdme sledovat a zaznamenat jejich celoroční život alespoň při jejich pravidelných návštěvách,“ vybízejí k mačkání spouští fotoaparátů zaostřených na zurčící vodu pořadatelé soutěže. Má za sebou už dvě kola, jarní a letní; to podzimní a zimní ji ještě čekají.

Soutěžící mají za úkol do příslušného termínu uzávěrky poslat fotografii vybraného pramene či studánky (nebo i více těchto vodních zdrojů), přičemž nezáleží na tom, zda snímek zachycuje pouze pramen, studánku nebo i lidi kolem ní. Autoři nejzajímavějších fotografií, vybraných porotou, jsou v každém čtvrtletí odměněni speciálním „studánkovým“ tričkem – a na nejlepší fotosérii studánek ve čtyřech ročních obdobích pak čeká u příležitosti Světového dne vody 22. března 2010 zvláštní cena.

Pokud jde o fotografické náměty jako takové, vítězkou aktuálního letního hodnocení se stala Blanická studánka, o níž v Louňovicích pod Blaníkem na Benešovsku (Středočeský kraj) pečuje Martin Drlík. Na druhém místě se umístila jesenická studánka Lesní, vyvěrající v katastrálním území Velké Vrbno na Šumpersku (Olomoucký kraj) a o třetí příčku se dělí Polní studánka, pod patronátem Zeleného srdce pramenící v katastrálním území Mladé Bříště na Pelhřimovsku (kraj Vysočina) spolu s Černou studánkou z Hostýnských vrchů na Vsetínsku (Zlínský kraj), kde se o ni stará oddíl MOP Falco. Jako na čtvrté nejfotogeničtější se porota shodla na Krystalmířské studánce, nad níž drží v Jehnicích v okrese Brno-město (Jihomoravský kraj) ochrannou ruku BRĎO Vlčí stopa...

Co je však mnohem podstatnější: zájem o přirozené vodní zdroje, povzbuzený mladými ochránci a jejich nápaditým projektem, neutuchá.

A nejspíš platí i nenápadná poznámka z internetové stránky **www.estudanky.cz**, že totiž největší odměnou těmto hledačům živé vody nakonec je a bude čas strávený v přírodě.

Jiří Majer
foto archiv SMOP

Přírodě ku prospěchu

Po setkání skupiny expertů na environmentální vzdělávání v rámci projektu Klíče pro život vznikl následující rozhovor mezi Martinem Křížem, členem výkonného výboru Pavučiny (Sdružení středisek ekologické výchovy) a Vojtěchem Zeiskem – Jezevcem, šéfem ekologického odboru Junáka – svazu skautů a skautek ČR.

Martin Kříž: Jezevče, ty jsi tedy šéf ekologického odboru Junáka, co přesně to znamená? Přiznám se, že tuším, ale určitě to není jen práce na nové stezce.

Vojtěch Zeisek: Ústřední orgány Junáka mají mnoho složek, takovou, řekněme vládou, je Výkonná rada Junáka. To je poměrně úzká skupinka lidí, která má kolem sebe skupinu poradních orgánů (odborů) – mezinárodní, roverský, ekologický apod. Nová stezka a nový výchovný program tvoří posledních asi pět let skutečně velkou většinu naší práce. Ale obecně máme na starosti jakýsi dozor nad ekologickou výchovou v Junáku: dbát, aby byla odborně i pedagogicky v pořádku, propagovat ji, pořádat semináře apod.

MK: A máš asi přehled, co všechno se v Junáku v tomto ohledu – ochrana přírody, ekologická výchova a podobně – děje, ne?

VZ: Ne tak úplně. Junák není primárně ekologická organizace (jako třeba ČSOP). Přesto u nás příroda hraje významnou roli. My se snažíme poskytovat spíše metodickou podporu a případnou pomoc, ale nevedeme nějaký rejstřík aktivit. Oddíly jsou různě zaměřené: některé mají rády historii a fantasy, jiné jsou vodácké, další se hojně věnují třeba experimentální archeologii nebo hraní deskových her. A nějaké se více věnují přírodě, respektive její ochraně. Ale o tom ústředí obecně přehled nemá.

MK: Jasně, skauti přírodu určitě primárně neničí, asi ji důvěrně znají a ačkoliv to není jejich doménou, určitě si sem tam i fyzicky máknou...?

VZ: Ano, snažíme se, aby se děti v přírodě cítily dobře, aby ji měly rády, snažily se ji neničit a tak. V tom se od vás (rozuměj primárně ekologických organizací) asi nelišíme. Ekologické brigády jsou spíše příležitostnou součástí činnosti oddílů, nebývají pravidelné.

MK: My když pořádáme na Chaloupkách každoročně kosení, vždycky na ně přijedou pražští skauti; když jsem dělal na Pálavě, pomáhali nám zase skauti z Brna, takže něco v nich je.

VZ: Ale vy se věnujete téměř výhradně aktivitám souvisejícím s ochranou přírody, ne?

MK: Na Chaloupkách se primárně, stejně jako vy zabýváme prevencí, vlastní údržbě chráněných území se věnuje sesterský Český svaz ochránců přírody Kněžice, všechno co děláme prakticky, děláme ve spolupráci. A pravdou je, že když vedeš oddíl dětí kolem deseti, dvanácti let, nedají se některé významné zásahy vůbec provádět. A pak i praktická ochrana přírody je spíše ekologická výchova – když si to uděláme sami (rozuměj bez dětí), je to rychlejší, méně nákladné... Ta opravdová praktická péče je doménou náctiletých a dospělých.

VZ: Mezi námi je hlavní rozdíl – soudě podle přátel z Brontosaura a ČSOP – v tom, že my máme program velice pestrý: od přírody do města. Chceme, aby se děti něco naučily o přírodě i o počítačích, internetu a historii. A my máme děti od šesti let, s nimi se toho nedá moc odpracovat. Lze ale u nich vybudovat pozitivní vztah k přírodě – až vyrostou, budou ji spíše chránit. Znalosti se doučí později.

MK: Praktických ochránců přírody – navíc dobrovolných – není mnoho a mezi nás zase přichází jen určití lidé jasněho zaměření. V Junáku cítím, že člověk sklouzne mimo jiné i k poznávání přírody skrze jiné zájmy, může to tak být? Osm let jsem vedl organizaci podobnou spíše Junáku než ekologickým organizacím, vím, jak to chodí.

VZ: Určitě. Kluci třeba velmi často mají „budovatelské“ sklony: na táborech se to jen hemží různými konstrukcemi a stavbami, které jsou zasazené do přírody a využívají přírodních materiálů. K tomu je nutné naučit se něco o dřevě, stromech, půdě. To už je jen krok k přírodovědě.

MK: On samotný pobyt v přírodě, tak to cítím já, je sedmdesát procent ekologické výchovy, když k nám na středisko přijdou namalované dívky v lakýrkách a brečice, že se namočily od trávy, nemá cenu jim vůbec nic povídat, pořádně ani nic „hrát“, ty ani středisko ekologické výchovy nepřeučí. Skauti bývají většinou takzvané načatí... je to jednodušší s nimi pak vést debaty, hrát hry a hledat a vytvářet postoje.

VZ: Je to o skupině. Nováček přijde do oddílu, který má už nějak nastavená pravidla, normy. Od slušného chování po tradici pobytů v přírodě. A to prostředí ho ovlivňuje. V dobrém. Postupně se „sžije“ s duchem oddílu, přijme jejich pravidla a tradice. Bude s nimi chodit na vandry, naučí se pohybovat v přírodě a postupně ji začne mít rád a poznávat. To v mnohém stačí. Tohle vidím jako problém všech těch ekocenter: odněkud vyrvou pár jednotlivců nebo i celkem odolnou školní třídu, pár hodin se je snaží vzdělat a pak je vrátí zpět. Může to vůbec mít měřitelný efekt?

MK: Nemůže, z toho důvodu jsem opustil denní ekocentrum a dnes jsem vedoucím ekocentra pobytového, v těch pěti dnech vidím přece jen trochu efektivitu. Na oddílovou činnost ale pořád nemáme. Naším střediskem prochází všechny typy dětí, skauti, pionýři, ale i naprosto nepoužitelní jedinci, pro které by nejen pět dní, ale i pět let pobytu bylo málo. Pravda, pak donutíme i ty dívky v lakýrkách, aby si nazuly holinky a jeden den makaly na zahradě, kácely stromy nebo se brodily bahnem a chytaly hmyz, a někdy je to i baví...

VZ: I když dítě stráví v oddíle jen naprosté minimum svého času – oproti škole nebo rodině to je nic – pár hodin týdně na schůzku a jednou za pár týdnů výprava, po pár letech je znát, že prošli skautskou výchovou, že se něco naučili. Jedna věc jsou, řekneme měřitelné, školní schopnosti a dovednosti, druhá postoje, které jsou vidět, ale špatně se měří, a třetí, neméně důležitá věc je to, čemu se dnes moderně říká „soft-skills“(*). To je hrozně důležité. Na našich oddílech je úžasné, že třeba dívky – když už jsi na ně narazil – se na country bál náležitě vystrojí a stejně samozřejmě si vezmou i ty holinky a vyrazí do práce.

MK: No a poslední otázka, kam se podle tebe vzdělávání dneska řítí? A zmůže něco ekologická výchova, rozuměj obecně...?

VZ: Kam se řítí vzdělání? Když jsem četl dokumenty MŠMT k reformě terciárního vzdělávání (Bílá kniha apod.), tak z toho nemám moc dobrý pocit. Viz <http://iforum.cuni.cz/IFORUM-6046.html> a <http://iforum.cuni.cz/IFORUM-6655.html> Základní a střední školy neumím tak úplně posoudit, ale mám pocit, že v záchvatu odhození všech „encyklopedických“ znalostí se to nahnilo do dru-

hého extrému: moc se po dětech nechce a k pochopení souvislostí jsou nějaké základní znalosti holt potřeba...

Ekologická výchova rozhodně smysl má. Musí se ale začít od malých dětí a od jejich vztahu k přírodě. Musíme je vést k pozitivnímu vztahu k přírodě, aby se v ní cítily dobře a snažily se jí neublížovat. Potom přidáš věcné znalosti a ono to půjde.

MK: Myslíš teda, že i obecná kurikulární reforma si měla vzít něco ze Setona, Baden-Powela, Svojsíka..., protože, když to řeknu v nadsázce, „Komenský a Lenin“ nám nestačí?

VZ: A z mnoha jiných. Ano, měla, ale asi nevzala...

Dále viz <http://krizovatka.skaut.cz/novy-skautsky-program-3/>
www.pavucina-sev.cz

*) soft-skills jsou věci typu prezentačních dovedností, asertivita, motorické dovednosti (rozvíjené obecně, ne za nějakým konkrétním cílem), rychlá orientace v nových problémech, věcech, místech, sociální inteligence...

Lépe viz http://en.wikipedia.org/wiki/Soft_skills

*zpracoval Martin Kríž
ilustrační foto autor*

Bílý smí být jen ohraničený pruh. A natěrač.

Natírat a chránit

Transparent s tímto heslem je občas možné vidět natažený v korunách stromů nad vozovkou. Dole pod ním se hemží lidé v oranžových reflexních vestách. Když odejdou, svítí na kmenech stromů široké bílé pásy, protože kmeny jsou čerstvě natřeny bílou barvou, a někdy ještě označeny odrazkou. Kdo jsou ti lidé a proč to dělají?

Jsou to pracovníci a dobrovolníci občanského sdružení Arnika. Nedělají nic mimořádného, jen to, co dříve dělávali obvykle silničáři. Značí kmeny stromů v alejích, těch stromů, které rostou blízko vozovky. Značí je, aby se řidiči při zhoršené viditelnosti – za tmy, šera, mlhy nebo chumelenice lépe v aleji orientovali. Pracují totiž většinou v alejích, které měly být pokáceny. Když jsou stromy zdravé, není často nutné je pokácet. Někdy postačí stromy viditelně označit, podobně, jako se značí jiné překážky blízko vozovky, třeba sloupy nebo pilíře mostů. Rozumný řidič jízdu přizpůsobí a dojede bez nehody do cíle.

Na jaře vyrazíme do dalších alejí. Půjďte s námi? Dejte nám vědět na: arnika@arnika.org
Jana Vítnerová, Arnika Jihlava

Ochrana historických stromořadí podél silnic a cest se zpřísní. Novelu zákona o ochraně přírody a krajiny, jehož součástí jsou i aleje, podepsal 24. 9. 2009 prezident Václav Klaus. Novela zákona začne platit letos v prosinci a i silničáři budou muset před kácením žádat o povolení. Dosud to měli s tzv. oznámením výrazně jednodušší...

„Jsme velmi rádi, že aleje se skutečně dočkají potřebné ochrany. Tuto zimu snad již nebudeme svědky plošného kácení zdravých stromořadí tak, jako v minulých letech,“ komentoval prezidentův podpis Martin Skalský ze sdružení Arnika. To se snažilo přesvědčit poslance, aby alejím věnovali pozornost. Pod peticí „Zachraňme stromy“ shromáždila Arnika více než pětadvacet tisíc podpisů a předala je poslancům i senátorům.

www.stromy.arnika.org

Třešť, 23. září 2009
Celkem bylo potřeba natřít více než sto stromů. Před natíráním je třeba odstranit výhonky a očistit kmen stromu. Na natírání se podílelo asi 15 dobrovolníků a pracovníků Arnika. Řidiči osobních i nákladních aut stejně jako cyklisti dostali letáček s informacemi, co a proč se v aleji děje, a k tomu jako dárek leták o alejích Vysočiny.

Pohled první: Na obnovení nátěru se jaksí pozapomnělo...

Vidíte ten rozdíl? Natřeno – ochráněno.

foto Jan Losenický, Arnika

Další obrázky najdete na:
<http://www.stromy.arnika.org/fotogalerie/natirani-aleje-u-treste>
<http://www.stromy.arnika.org/fotogalerie/natirani-aleje-u-zizkova-pole>

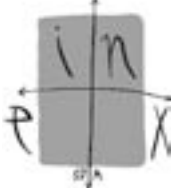

Už čtvrt století pečují o přírodu

Dobrovolníci z řad studentů z Česka i celého světa, příznivci Chaloupek a Českého svazu ochránců přírody Kněžice právě pečují o rezervace v okolí Chaloupek. Letošní akce **Kosení** byla ročníkem jubilejním, pětadvacátým.

Přírodním rezervacím Na Podlesích u Hrutova a Urbánkův palouk, a dalším přírodně zajímavým územím, jako jsou stráně nad Opatovem nebo Salátův kopec, se dostává pravidelné údržby. Na dvě desítky dobrovolníků kosí trávu, sváží seno nebo pase ovce, a tím podporuje pestrost flóry i fauny.

„Začínáme o půl šesté ráno a kosíme, dokud je rosa, díky tomu, že jde většinou o vlhké až podmáčené louky, můžeme kosit až do jedenácti hodin,“ vysvětluje Martin Kříž z Chaloupek. Na akci se letos

sjeli sekáči z Ruska, Španělska, Francie nebo Koreje. „Chtějí poznat naši krajinu a lidi v ní žijící z jiného než pasivního pohledu turistů,“ uvádí jejich česká koordinátorka ze sdružení INEX Helena Kejvalová.

Český svaz ochránců přírody Kněžice během roku pečuje i o další rezervace a významné plochy v okolí a provádí odborný biologický výzkum. Dnes ovšem i sami pracovníci Centra ochrany přírody ČSOP vyměnili blok, tužku a lupu za kosu a hrábě a společně s dobrovolníky sklízeli seno z chráněných území.

tisková zpráva ČSOP Kněžice
foto archiv Martina Kříže

INZERCE ve zpravodaji ARCHA

Proč inzerovat právě v Arše? Co nabízíme?

Vaše inzerce se tak dostane cíleně k lidem, kteří pracují s dětmi a mládeží, nebo se o tuto oblast zajímají – ať už jako vedoucí rozmanitých dětských organizací a spolků, nebo jako úředníci státní správy a samosprávy.

Časopis Archa přijímá inzeráty na základě objednávky nebo smlouvy a dodaných podkladů. Za včasné dodání bezchybných textů a podkladů inzerátu pro tisk je zodpovědný zadavatel.

Podklady je nutné dodat hotové, v elektronické podobě ve formátu PDF, rozlišení pro tisk (minimálně 300 dpi), barvy ve CMYKu. Ceny inzerce odpovídají nákladu 1700 ks.

Termíny pro dodání podkladů k inzerci jsou shodné s termíny uzávěrek pro příspěvky Archy.

podrobné informace a ceník na adrese: www.crdm.cz/archa

ČRDm přijala na 31. VS dvě nová sdružení

O dvě další organizace – na nynějších 98 – se rozrostl počet členských sdružení České rady dětí a mládeže (ČRDm). Stalo se tak na 31. Valném shromáždění (VS) ČRDm, konaném 5. listopadu 2009. Delegáti na něm odhlasovali přijetí **AISEC Česká republika a Společenství harmonie těla a ducha (SHDT)**. Valné shromáždění mj. rovněž jmenovalo do Představenstva ČRDm dva nové členy, a sice Lenku Dvořákovou (Expedice Natura) a Jana Husáka (AFS Mezikulturní programy).

Delegáti a delegátky věnovali pozornost informacím z představenstva a Kanceláře ČRDm, seznámili se s hodnocením priorit na letošní

rok a s návrhem krátkodobých priorit na rok příští, stejně jako s návrhem rozpočtu na rok 2010. Vzali též na vědomí zprávu revizní komise. Na základě pilného návrhu Duhy, podpořeného sdružením Pionýr, odsouhlasili změnu ve výši členských příspěvků: napříště budou členská sdružení sice platit za „duši“ tři koruny jako dosud, nejméně však paušálních 500 namísto stávajících 200 korun.

Pokud jde o dvě nově přijaté organizace, jejich vyslanci nejprve krátce nastínili profily těchto uskupení. Prezident AISEC ČR Vojtěch Zehnálek připomněl vznik známého sdružení v r. 1948 v Evropě; v ČR působí AISEC již 40 let, od r. 1966. „Jsme organizací vedenou čistě studenty vysokých škol,“ podotkl Vojtěch Zehnálek a program AISECU lapidárně charakterizoval heslem „Studenti pro studenty“. AISEC dává podle něj studentům možnost organizovat vlastní projekty, které jsou většinou zaměřené na spolupráci s firemním prostředím nebo se zahraničím. AISEC pořádá pro zájemce různá školení, přednášky, organizuje konference i zahraniční odborné stáže ve 107 zemích světa. V devíti pobočkách v ČR má 300 členů.

Předseda Společenství harmonie těla a ducha Vladimír Bílek konstatoval, že SHDT se věnuje především dětem handicapovaným – sociálně či zdravotně.

Předseda ČRDm Aleš Sedláček a 1. místopředseda Jan Cieslar

Předseda Společenství harmonie těla a ducha Vladimír Bílek

Prezident AISEC ČR Vojtěch Zehnálek

„Naší specializací ze zdravotního hlediska je epilepsie, ale také další nemoci, jako je enuréza, astma a tak dále,“ upřesnil. U sociálně handicapovaných jde hlavně o děti, které jsou v náhradní rodinné péči (pečovatelé) a nebo o děti v náhradní výchovné péči (Klokánky a dětské domovy). „Pro vaši představu, letní tábor, kde se vystřídá asi sto padesát dětí, má kolem padesáti procent účastníků zdravotně handicapovaných,“ řekl Vladimír Bílek a dodal, že když připočte i sociálně handicapované, dojde ke zhruba 75 procentům. SHDT je organizací uznanou ministerstvem školství; dobré hodnocení má i od ministerstva zdravotnictví.

VS tentokrát obdrželo celkem tři přihlášky – třetím adeptem členství v České radě je kromě

AISEC a SHDT ještě sdružení Atleti v akci. Valné shromáždění dalo v jeho v jeho případě najevo, že preferuje postup, kdy nováček usiluje o členství v ČRDm prostřednictvím krajské rady (Rada dětí a mládeže hl. m. Prahy).

Předseda ČRDm Aleš Sedláček připomněl mj. přípravu zamýšlené ekonomické analýzy a s ní související sběr dat pomocí dotazníků, které by měla sdružení vyplnit. „Snažíme se přesvědčit stát, že naše práce má nějakou hodnotu a tu se snažíme kvantifikovat. Snažíme se státu říct, že se mu vyplatí, když nás bude podporovat, a to i ekonomicky. Protože objem prostředků, které nám vyplácí přes dotace, je menší než objem, který vyprodukujeme,“ shrnul smysl dotazníkové akce Aleš Sedláček. Upozornil, že o kvantifikaci svého užitku se úspěšně

opírají i jiné neziskové subjekty, konkrétně třeba knihovny. Také v případě organizací pracujících s dětmi a mládeží by podle šéfa ČRD M bylo tudíž přínosné pokusit se kapitalizovat výhody, které jejich činnost společnosti, respektive obcím přináší, a na výsledek takové ekonomické analýzy pak vhodně poukázat. Za příkladný přístup k dané problematice ze strany Asociace TOM: ta shromáždila od svých nižších organizačních jednotek stovku vyplněných dotazníků, volání po nich tedy vyslyšel každý třetí oddíl tomíků.

Ředitelka Kanceláře ČRD M Michaela Přílepková informovala zejména o situaci kolem pojištění, jež představuje jeden z výrazných „bonusů“ členství dětských a mládežnických spolků v národní „střešní“ organizaci. Jak vysvětlila, snahou České rady je uzavřít úrazovou a odpovědnostní pojistku nově na čtyřleté období, a proto přikročila ČRD M k výběrovému řízení. *„Byl to dlouhodobý proces, ke kterému jsme tentokrát museli přizvat odborníky – poradenskou službu právní a dále makléřskou společnost, která nám pomohla se zformulováním pojistných podmínek a obeznámila nás s tím, co se*

Jan Husák (AFS Mezikulturní programy)

řet metodický materiál pro potřeby členských sdružení. Ředitelka Kanceláře ČRD M zároveň apelovala na administrativní kázeň členských spolků České rady, resp. dodržování příslušných termínů z jejich strany pro zasílání podkladových materiálů nutných ke zpracovávání pojistek.

O situaci v krajských radách dětí a mládeže poreferoval člen představenstva ČRD M Martin Paclík. *„Můj názor je, že krajské rady, pokud fungují, jsou velice důležitým partnerem pro kraj, jemuž významně pomáhají v oblasti dětí a mládeže, ve chvíli kdy upravoval dotační politiku, tvořil strategické materiály, koncepce a tak dále, jenom díky tě krajské radě nezapomněl na naši oblast (dětí a mládeže). Víme, že mnohdy bývá – třeba oproti mediálně známým, ryze sportovním odvětvím – někde v pozadí...“* podotkl Martin Paclík. Význam dětských a mládežnických krajských rad má najít svůj formální výraz i v organizační struktuře ČRD M. O návrhu na příslušnou změnu stanov však delegáti, jichž se nesešla potřebná (v daném případě třípětinová) většina, nemohli tentokrát hlasovat

– k úpravě stanov by tedy mělo dojít na nejbližším příštím Valném shromáždění.

Ve Velké zasedací místnosti v budově na Senovážném náměstí v Praze 1 se 5. listopadu sešel menší počet zástupců členských spolků Rady, než bylo zapotřebí k hladkému procedurálnímu průběhu 31. VS ČRD M. I když jednání řád na takovou situaci pamtuje, přeci jen je trochu škoda, že

Lenka Dvořáková (Expedice Natura)

organizace, které nemají možnost z vážných důvodů vyslat delegáty, nevyužily zplnomocnění jiných členů Valného shromáždění k hlasování. Vzhledem k uvedeným okolnostem se účastníci VS po předepsanou dobu 60 minut zdrželi hlasování a o důležitých záležitostech rozhodovali usneseními až poté v rámci tzv. náhradního VS. Listopadového jednání vrcholného orgánu ČRD M se měli původně zúčastnit zástupci mezinárodní mládežnické organizace (YFJ), do níž se ČRD M hlásí; z jejich avizované návštěvy však nakonec sešlo, když se z důvodu nemoci omluvili.

Jiří Majer
foto autor

Ředitelka Kanceláře ČRD M
Michaela Přílepková

vůbec na trhu s pojištěním v České republice nabízí,“ podotkla ředitelka Kanceláře ČRD M. Z dvoukolového výběrového řízení vyšla vítězně Generali Pojišťovna a. s., která byla dodavatelkou pojištění pro ČRD M již v minulosti. Michaela Přílepková v této souvislosti ocitovala vybrané výňatky z návrhu vyjednávané smlouvy, aby si delegáti mohli učinit bližší představu o jejím obsahu. Dokument má být podepsán v brzké době a pak bude na jeho základě vytvo-

Účastníci 31. Valného shromáždění ČRD M

Novinky pro GO a REGIONTOUR 2010

Mezinárodní veletrhy cestovního ruchu na brněnském výstavišti proběhnou v tradičním termínu od 14. do 17. ledna 2010, ale přinesou řadu novinek – od umístění v nových prostorách přes produktové členění a nová témata až po bohatší doprovodný program.

Přestože odvětví cestovního ruchu poznamenala ekonomická recese, zájem o veletrhy GO a REGIONTOUR zůstává stejně vysoký jako v minulých letech. Vystavovatelé chtějí svým obchodním partnerům i široké veřejnosti předvést to nejlepší ze své nabídky, chystají se zaujmout novými a vylepšenými službami a hlásí se i subjekty, které v Brně dosud nevystavovaly. Silnější orientaci na konečné zákazníky odpovídá nový návštěvnický režim: veletrhy GO a REGIONTOUR se poprvé otevřou pro širokou veřejnost již v pátek od 14 hodin.

REGIONTOUR poprvé s produktovým zaměřením

19. mezinárodní veletrh turistických možností v regionech se uskuteční v novém multifunkčním pavilonu P – největším a nejmodernějším prostoru brněnského výstaviště, vybaveném veškerou infrastrukturou a komfortním zázemím pro vystavovatele i návštěvníky. Největší plochu opět obsadí expozice jednotlivých turistických regionů, které spojují desítky spolupostavovatelů z řad poskytovatelů služeb v cestovním ruchu.

Orientaci návštěvníků usnadní nejen tradiční uspořádání podle mapy ČR, ale nově také produktové členění veletrhu. Expozice s nabídkou např. pro cykloturistiku, lázně, golf, vinařskou turistiku a další klíčové produkty cestovního ruchu ponosou speciální označení a díky „inteligentní navigaci“ si je snadno najde jejich cílová skupina.

REGIONTOUR 2010 bude bezkonkurenčně nejširší nabídkou pro trávení dovolené a volného času v tuzemských regionech. Vedle regionů mají v expozicích početné zastoupení přímo poskytovatelé ubytovacích a dalších služeb a incomingové agentury. Každý pátý vystavující subjekt veletrhu REGIONTOUR přijede ze zahraničí. K nováčkům patří například Statutární město Most nebo týdeník Dobrý den s Kurýrem s atraktivní turistickou nabídkou Slovácka. Poprvé se představí také mikroregion

Kahan, který sdružuje obce Brněnska s bohatou hornickou historií, ale také romantickou krajinou Pohádky máje a řadou unikátních turistických cílů od protiatomového krytu až po Včelařské muzeum.

Zvýrazněným tématem ročníku je kulturní turistika a prezentace památek technického charakteru, což ovšem neubírá prezentační prostor dalším tradičně úspěšným tématům.

O širokém záběru veletrhu REGIONTOUR svědčí i doprovodný program, který na pódiu pavilonu P poběží po celé čtyři dny. V hlavní roli už nebudou folklorní soubory, ale půjde o představení jednotlivých regionů dle nového produktového členění. Regiony budou prezentovány jako atraktivní přírodní lokality či vinařské oblasti, jako místa s bohatou nabídkou pro pěší turistiku, cykloturistiku a letní i zimní sportovní aktivity, ale také jako atraktivní kulturně historické cíle a ideální lokality pro zábavu a relaxaci. V neposlední řadě se návštěvníci mohou těšit na místní gastronomické speciality.

Součástí veletrhu bude odborný doprovodný program, který se soustředí rovněž do pavilonu P.

Zatímco skladba konferencí a seminářů teprve nabývá konkrétní podobu, program tradičních soutěží je již znám a odstartuje dlouho před zahájením veletrhu. Soutěž o královnu regionů České a Slovenské republiky REGION REGINA 2010 na brněnském výstavišti proběhne již 19. listopadu, soutěže mladých talentů pro cestovní ruch PROFI GO 2010 a TOP GUIDE junior 2010 pak o čtyři dny později.

Ochutnávka zahraniční dovolené na GO

Mezinárodní veletrh průmyslu cestovního ruchu v roce 2010 završí druhé desetiletí své existence. Návštěvníkům slibuje nejen přehledku aktuálních nabídek pro nadcházející turistickou sezonu, ale poprvé také pódiový doprovodný program

s prezentacemi zahraničních destinací. Po loňské premiéře se do Brna vrací turistická centrála z Kypru a nechybí ani tradiční maďarská turistická nabídka, tentokrát v podání specializované CK Erli Klímkovice. Ve spolupráci s CK Periscope poprvé vystavuje turistická centrála Irska. Podstatně se rozšíří zastoupení Polska a zejména jeho příhraničních regionů, které jsou častým výletním cílem českých a moravských návštěvníků. Turistickou nabídku nejbližších polských vojvodství doplní prezentace tamních podnikatelských subjektů, především hotelů a cestovních kanceláří. Polskou nabídku zviditelní i doprovodný program zahrnující B2B workshop s českými touroperátory.

Pomyslnou „třešničkou na dortu“ veletrhu cestování je tradiční festival GO Kamera pořádaný ve spolupráci s CK Livingstone. Také nadcházející třináctý ročník GO Kamery slibuje pestré pásmo besed a promítání, výstavu fotografií a především řadu nevšedních setkání s cestovateli a dobrodruhy.

z tiskových informací společnosti Veletrhy Brno

Poslední ročník veletrhů GO a REGIONTOUR přivedl na brněnské výstaviště 32 737 návštěvníků.

18. ročník Turisticko-tábornické olympiády

Začátkem října se uskutečnilo republikové finále Turisticko-tábornické olympiády, kterou pořádá Rada dětí a mládeže Asociace víceúčelových základních organizací technických sportů a činností České republiky (AVZO). Letošního finále se zúčastnilo 43 dvoučlenných hlídek ve všech vyhlášených věkových kategoriích. Oživením letošního ročníku bylo spolu s diplomy a věcnými cenami předávání medailí za umístění. Ty udělaly radost hlavně dětem. Všichni soutěžící si také odnesli na památku Účastnický list. Letošní ročník navštívil i předseda AVZO p. Evžen Pour, který byl čestným ředitelem soutěže.

Velmi dobře si jako už tradičně vedli Petr Vykoukal a Jan Domanský, kteří spolu s pomocníky připravovali trať. Na startu a v cíli opět kraloval Víta Krabička. Střelbu ze vzduchovky zajišťovali jako už po několikáté zálohy Rekrutačního střediska Ostrava. Celkem pomáhalo na stanovištích 16 dobrovolníků. Večer soutěžící navštívili krytý bazén a v neděli dopoledne ostravskou ZOO.

V pěkném počasí a prostředí chaty mysliveckého sdružení Ostrava – Stará Bělá se všem soutěžícím líbilo.

Jaromír Remža, Komise RDM AVZO

Podzimní gruntování u tomíků na Janově

Už se stalo téměř tradicí, že TOM Lvičci jezdí na podzim dělat dřevo na zimu a vygruntovat některou z asociačních základů. Při jarní návštěvě Janova v Jizerkách se místní prázdný superdřevník, stal velkou výzvou. Podzimní prázdniny tak pro 30 Lvičků byly ve znamení brigády v Janově.

Děvčata s mladšími kluky vládla úklidu v základně. Snažili se poklidit – zamést všechna skrytá zákoutí a vysát vysavačem, pak vytřít. (Zapomněli ale na jedno WC, takže okénko tam je strašidelné... a čeká na vás :-)) Dívky umyly okna. Kluci srovnali binec ve sklepě. Mladší děti shrabaly a uklidily listy na zahradě i kolem domu, a to přesto, že „hrábě“ je pro ně od letošního povodňového, silně pracovního tábora sprosté slovo... A úplně malé osmileté děti (náš speciální oddílový kuchyňský kombajn) nám k tomu vařily – krupicovou kaši, kynuté knedlíky s meruňkami, svičkovou, gulá-

šek a další mňamky... MLASK! Velcí kluci zpracovávali dřevo. Čekající fůra klád byla v poloprázdném dřevníku rozštípaná dřív, než se nadála. Zkusili jsme si říci o další, větší... a druhý den ji kupodivu přivezli. Dopadla stejně jak ta první. Jen dřevník byl malý, tak jsme si vypomohli altánkem – přes zimu v něm stejně nikdo nesedává, že? Kdybyste někdo chtěli – nechali jsme tam pro vás pár nenaštipaných špalků...

Démon, TOM Lvičci

Proč máme v dávné kronice kresbu kluka s rudým šátkem

„Na pionýrské skupině pracovalo 16 oddílů, z toho 7 zájmových, 6 všeobecných, 3 oddíly jisker. Jisker bylo registrováno 52, pionýrů 315, což činí 87,6% organizovanosti. V tomto školním roce pionýři odpracovali 168 brigádnických hodin na úpravě klubovny a okolí, nasbírali 8.060 kg železa, 1.840 kg papíru, 367 kg kaštanů. Na fond solidarity odeslali 1.105 Kčs. Motivací celého pionýrského roku je heslo: „S dětmi celého světa za mír“. V letošním roce oslavili pionýři 40. výročí založení PO – 24. 4. 1989 se nevyučovalo, celé dopoledne probíhaly soutěže a zábavné hry, odpoledne bylo slavnostní skupinové shromáždění, na kterém byli vyznamenáni nebo odměněni nejlepší pionýři. Tento den končil táborovým ohněm za přítomnosti vojáků z patronátního VÚ. Akce k výročí probíhaly celý měsíc a jejich součástí byl i sběr odpadových surovin, diskotéka, střelecká soutěž, filmová a divadelní představení, sportovní soutěže. Ve spolupráci s MDPM Vracov byl uspořádán letní pionýrský tábor pro mladší pionýry.“

Kronika obce Mílotice, 1989

Je to několik let zpátky, kdy se mne jeden mladší člen našeho oddílu zeptal, proč máme v té staré oddílové kronice kresbu kluka v kroji s červeným šátkem. Každá družina má přece svoji barvu šátku a červenou družinu v oddíle nemáme.

Byly nás skoro dva miliony...

Od 70. let minulého století působila v Československu jediná dětská organizace s provázaným výchovně-politickým systémem. V období *perestrojky* a *glasnosti* (polovina 80. let po nástupu Michaila Sergejeviče Gorbačova v tehdejší Sovětské svazu) se objevují návrhy k úpravám pionýrských zákonů a jsou slyšet hlasy k odstraňování formalismu v práci s dětmi, hledají se nové náměty.

PO SSM (Pionýrská organizace Socialistického svazu mládeže) však stále zůstává v područí SSM (Socialistický svaz mládeže) a KSC (Komunistická strana Československa). Pionýrská organizace totiž nebyla ani samostatnou organizací – nemohla jednat svým jménem a nevlastnila majetek.

Píše se rok 1989 a Pionýrská organizace slaví své 40. výročí. Má v té době více než 1,8 milionu dětských členů, což je cca 85 procent tehdejší celé dětské populace. Největší počet oddílů je při školách, kde je často uplatňována organizační struktura typu „co třída, to pionýrský oddíl“.

Různé oddíly a kroužky pro činnosti s dětmi a mládeží je také před listopadem 1989 možné najít ve Svazarmu (Svaz pro spolupráci s armádou) pod názvem Branný pobyt v přírodě, v rámci turistických aktivit ČSTV (Československý svaz tělesné výchovy), ČSOP (Český svaz ochránců přírody) a také v aktivitách městských a okresních domů pionýrů a mládeže a přidružených stanic turistů, techniků, přírodovědců...

Něco se děje...

Přicházejí události 17. listopadu 1989 na Národní třídě v Praze a s nimi změny ve společnosti.

Velmi brzy se konsoliduje skautské hnutí. Už na konci listopadu se otvírá v Praze 1 ve Spálené ulici 9, poblíž Lazarské ulice, informační centrum s názvem Skautská informační kancelář a 2. prosince 1989 dochází v sále Městské knihovny a na nádvoří sousedního Klementina v Praze k legendárnímu setkání skautských činovníků. Dne 28. prosince je završeno

úsilí o obnovu schválením stanov Českého Junáka – svazu skautů a skautek ministerstvem vnitra a životního prostředí.

Počátkem dalšího roku, přesněji 20. ledna 1990, se uskutečnila Mimořádná celostátní konference pionýrských pracovníků v areálu brněnského výstaviště. Zde delegáti rozhodují o osamostatnění Pionýrské organizace od SSM a o jejím postupném přechodu v organizaci novou. Také jsou odhlasovány nové programové zásady a statut Pionýra.

Školy postupně vytěsňují ze svých prostor činnost oddílů a kroužků a ty musejí hledat místo pro další působení. Formální oddíly zanikají a úkolem tzv. „skupinářů“ (skupinový vedoucí při PO SSM) je převod tábornického vybavení a dalšího majetku pionýrských skupin na fungující oddíly. V té době také začíná mizet majetek SSM, ale to už je jiná historie.

Pionýr, skaut, nebo je libo něco jiného?

Velká část oddílů přechází k Junáku, mnoho jiných se ale hlásí k Pionýru. Situace z pohledu některých vedoucích oddílů byla ovšem mnohem složitější. Podařilo se jim i pod hlavičkou PO SSM nebo jiné organizace vybudovat oddíl s vlastní tradicí, vlastním slibem, krojem a ohodnocením

členů. S Pionýrem z nejrůznějších důvodů už nechtěli být spojováni, ale vstup do Junáka by oddíl přinesl odklon od oddílových tradic a nastoleného směru.

„Začínáme uvažovat, jak bude fungovat oddíl dál. Všude se začínají obnovovat oddíly Junáka, ale my se zas až tak moc skauty necítíme – nemáme na co navázat. Na závěrečném ohni ve chvalčovském lomu někteří dokonce mají pocit, že oddíl zaniká.“

TOM 3003 Pawnee,
Bystrice pod Hostýnem
<http://www.pawnee.cz>

Postupně se začínají mimo již zmíněného Junáka obnovovat i další historické spolky. Patří mezi ně například YMCA, zrušená 1951 a obnovena v roce 1990, ČTU (Česká táborská unie) která byla v roce 1970 nucena ukončit svoji činnost a k obnově činnosti dochází 27. ledna 1990 na Valné hromadě v Molákově sále ÚKDŽ v Praze, Liga lesní moudrosti, obnovena 2. června 1990, když byla na začátku 50. let 20. století rozpuštěna. S obnovou činnosti Klubu českých turistů v roce 1990 přichází i založení Asociace turistických oddílů mládeže ČR (A-TOM).

„Teď už můžeme přiznat, že tehdy oddíl fungoval půl roku bez jakéhokoli zázemí, nebyli jsme členy žádné organizace. Počátkem roku 1991 jsme se konečně stali součástí celku, který nám vyhovoval nejvíc.“

TOM 3003 Pawnee,
Bystrice pod Hostýnem
<http://www.pawnee.cz>

Vznikají však i zcela nová sdružení

Československý zálesák – svaz pro pobyt v přírodě – 12. 3. 1991, Sdružení turistických a táborských oddílů, Salesiánské hnutí mládeže (1991). Zájmově zaměřené Folklorní sdružení České republiky, Klub Domino, Dětská tisková agentura, Sdružení přítel Jaroslava Foglara a další...

Z Českého svazu ochránců přírody (založen 11. září 1979) se osamostatňují některé oddíly, ale jiné zůstávají pod hlavičkou Sdružení Mladých ochránců přírody (SMOP) jenž je článkem ČSOP dodnes. ČSCK Československý červený kříž dnes ČČK (Český červený kříž) v roce 1991 zřizuje zvláštní složku Mládež ČČK. Zálesák – svaz pro pobyt v přírodě, působící do konce listopadu 89 ve Svazarmu pod názvem Branný pobyt v přírodě, se stává samostatným.

To, že členové SSM jen neschůzovali, dokazuje zakládání organizací založených po listopadu 89 právě na aktivitách „svazáků“.

Hnutí Brontosaurus (vzniklo v lednu 1990) vzešlo z Akce Brontosaurus pořádané v letech 1978 až 1998 pod hlavičkou tehdejšího SSM. Prázdninová škola byla založena v roce 1977 a až do roku 1989 působila jako subjekt pod hlavičkou SSM a 26. března 1990 její samostatný statut schvaluje ministerstvo vnitra, a stává se tak samostatnou organizací Prázdninová škola Lipnice. Částečně recesí a později skutečností bylo založení DUHY – sdružení dětí a mládeže pro volný čas, přírodu a recesí. Před

listopadovými událostmi, přesněji 20. až 22. 10. 1989 se uskutečnil za přítomnosti vedoucích oddílů a skupin různých spolků celostátní seminář „Mládež a výchova v přírodě“ a ještě tam, na místě v Seči, vzniká přípravný výbor.

V dalších letech si do České republiky nacházejí cestu i sdružení dětí a mládeže inspirovaná v zahraničí. Asociace malých debujárů České republiky vznikla na základě zkušeností z Kanady a přes Francii se hnutí dostalo k nám. Mezi další patří také Program pro mládež Cena vévody z Edinburghu a Asociace debatních klubů nebo Royal Rangers.

Události započaté v listopadu 1989 přinesly velký zvrat pro tzv. „mimoškolní činnost“. Přestala existovat jednotná a jediná dětská organizace a zrodily se desítky samostatných spolků. Masovost, formálnost a jednostranná političnost byly nahrazeny možností výběru v konkurenčním prostředí. Dnes část světa sdruženi dětí a mládeže tvoří i organizace propojené s politickými stranami jako jsou např. Mladí konzervativci, o. s., Mladí křesťanští demokraté, Mladí sociální demokraté.

Odpověděl jsem: „Protože jsme byli v Pionýrské organizaci a tam byly jen červené šátky.“
On se jenom podívil: „Aha“.
A dodal: „No a proč jste nešli jinam, nebo si nezaložili vlastní organizaci...?“

Petr Molka

ilustrační foto z předlistopadové činnosti z výstavy Děti s bathovými
www.adam.cz/gallery

Malá vzpomínka na dobu před Listopadem

Je to vlastně již více než 40 let. Bylo to v roce 1968, kdy v rámci uvolnění situace začaly v naší zemi vznikat skautské oddíly, a tak jsem se i já stal skautem. Následně, když potom v letech dalších došlo k „normalizaci“ (totalita pod vedením KSČ a dik-tátém Sovětského svazu skauty jako pozůstatek „kapitalismu“ zakázala), jsme měli jako skautský oddíl tři možnosti. Za prvé zaniknout, za druhé stát se pionýrským oddílem a za třetí stát se turistickým oddílem mládeže.

Náš vedoucí, kterého jsme všichni obdivovali, se rozhodl, že se staneme chlapeckým pionýrským oddílem – s tím, že skautské zvyky v oddíle v podstatě zůstaly. Překrylo se to jakousi frází a nálepkou Pionýra, a dál se jezdilo na tábory...

V oddílech si vedoucí zpravidla vychovávají nástupce. A já měl tu čest, že náš vedoucí – mimo chodem, měl přezdívku Akela – si vybral za nástupce mě. Pak jsem náš oddíl, který se jmenoval Táborníci, vedl asi třináct let a byl jsem s ním osmkrát, desetkrát možná i vícekrát na táborech.

Na táborech jsme zažili spoustu krásných chvil a o tom, jestli je socialismus špatný, nebo dobrý, jsme se vlastně nikdy ani pořádně nebavili. Dělal jsem věci pořád tak, jak nás náš vedoucí naučil. Měli jsme svoje bodování, svoje zákony, stezky odvahy, učili jsme se rozdělovat oheň za deště, znali jsme „morseovku“ i semafor, hráli jsme Hu-tu-tu-tu, vařili na kamnech, které jsme si sami postavili. Uměli jsme odlévat stopy a stan jsme postavili nejrychleji ze všech.

Také jsme se zúčastňovali soutěže „O partyzánský samopal“ a vyhrávali jsme. To znamená, že naši kluci uměli i pionýrský slib, pionýrské symboly a další věci, které umět museli, aby měli šanci uspět i v těchto teoretických, ideologicky zaměřených otázkách.

Na druhé straně jsme tak nějak automaticky sami od sebe zůstávali „svoji“. Možná to bylo trochu i tím, že jsme v té době byli snad jediným oddílem, který byl zcela chlapecký a který navštěvovali chlapci všech věkových kategorií. Byli mezi námi páťáci i devátáci.

Jeden se učil od druhého. Vzpomínky a znalosti se předávaly ze starších na mladší a tak nějak samy od sebe přežívaly i skautské zákony a zvyklosti, jako byly orlí pera, jako byl posvátný kruh okolo slavnostního táborového ohně, jako bylo zapalování ohně z jednotlivých světových stran včetně tomu odpovídajících projevů, jako bylo zhotovování pochodní i křesla pro vůdce smečky (pionýrského oddílu) nebo vnímání zaseknuté sekery do špaluku jako symbolu započaté práce.

U Táborníků se nelhalo a mnohdy, zejména na táborech, se hodně a tvrdě pracovalo. Mnohokrát jsme se pohádali a znovu usmířili, mnohokrát jsme byli přesvědčeni o tom, že ta naše pravda je nade všechny ostatní. Bylo to mladické, upřímné a opravdové. Hrozně rád na ty doby vzpomínám.

Až v pozdějším věku jsem si uvědomil, jak vlastně velkým rizikem jsem jako hlavní vedoucí tábora každoročně procházel. Byly doby, kdy jsem byl jediným, komu bylo z dvaceti kluků pod stanem v přírodě bez mobilu, bez auta (pouze se zásobovacím mopedem) více než 18 let. Každý den jsme pracovali s pilou a sekerou, každý den jsme vařili na ohni a večer seděli u táboráku nebo hospodářského ohně. Když se cokoliv stalo, nejdříve jsme si museli poradit sami, teprve se značným zpožděním – pokud bylo potřeba – přijížděla pomoc.

Nepili jsme a nekouřili (někteří to tajně zkusili, ale pokud jsme na to přišli, byli tvrdě trestáni). Byli jsme tvrdohlaví a byli jsme ochotni poslouchat jenom toho, kdo také dokázal spát pod stanem a postarat se sám o sebe.

V tehdejší době jsem ani nevnímal, že kontroly na našich táborech bývaly docela časté. Dívaly se na nástěnku, na téma naší táborové hry, kontrolovaly pořádek ve stanech a hygienu v kuchyňském přístřešku. Vždy jsme si svůj způsob života a táboření obhájili, ale popravdě musím napsat, že to někdy bylo i díky chápavému přístupu skupinové vedoucí.

Potom přišel rok 1987, já jsem se oženil a oddíl jsem predal svému nástupci. Táborníci fungovali

RNDr. Miloš Vystrčil při přebírání Ceny ČRDM Přístav, květen 2007

dál. Teprve to byl rok 1989, který paradoxně způsobil konec oddílu Táborníci. Nabytá svoboda nabídla mým nástupcům nové možnosti a příležitosti studovat, podnikat apod. Činnost oddílu upadala, až postupně úplně zanikla.

To, co zůstalo, jsou kroniky, fotografie a spousta materiálu z našich táborů. Zrovna nedávno jsem na ně při stěhování znovu narazil a trvalo mi více než hodinu, než jsem v nich přestal listovat.

A tak jsem na výzvu redaktora Archy Jiřího Majera svolil a možná trochu jinak, než je to obvyklé, pootevřel předlistopadová dvířka – dvířka mého mládí a dospívání.

Teprve zpětně si dnes uvědomuji, jak jsme si každý, mladý – starý, před Listopadem v podstatě podvědomě vytvářeli své malé mikrosvěty, ve kterých jsme se cítili jistě a svobodně. Život oddílu Táborníci byl jedním z takových mikrosvětů a pro mě samotného znamenal v té době velmi mnoho.

Miloš Vystrčil
(Autor působil v letech 2004 – 2008 jako hejtmán kraje Vysočina. Je laureátem Ceny ČRDM „Přístav“.)

foto Jiří Majer

Kultura, zábava, společnost – moderní Korea

Na přelomu srpna a září letošního roku jsem se zúčastnila výměnného pobytu mezi Jižní Koreou a Českou republikou. Korejská delegace navštívila ČR již minulý rok a jejich program jsme měli na starost převážně my, členové české delegace. Při jeho sestavování jsme chtěli představit naši zem ze všech pohledů, dopřát Korejcům poznat od všeho kousek. Dovědět se něco o historii, navštívit nejznámější památky a poznat českou kulturu. V neposlední řadě také trochu z naší dobrovolnické činnosti a života v přírodě.

Při naší návštěvě Jižní Koreji byl program koncipován hlavně na poznání moderní korejské kultury a života mladých lidí. Korejská organizace našeho pobytu byla na rozdíl od české zajištěna koordinátorem z National Council of Youth Organizations in Korea, což je obdoba naší ČRD.

Hlavním cílem tedy bylo představit nám moderní Koreu. Naše cesta poznání začala po oficiálních návštěvách tedy v turistickém centru, kde nám byla především představena zdravotnická péče, kterou Korea poskytuje.

V poslední době lze hovořit i o fenoménu zvaném „medical tourism“. Korejské zdravotnictví poskytuje na jedné straně velmi moderní kardiologickou péči, a na straně druhé má své odborníky na přírodní medicínu a akupunkturu. Na čem si medicína velmi zakládá je plastická medicína a také léčba kožních, očních a zubních problémů. V tomto centru jsme měli možnost nechat si změřit hodnotu stresu, kvalitu kůže a hustotu vlasů, ale také nechat si vyhodnotit celkový stav našeho těla (podíl tuku, vody, svalstva v našem těle) a dostali jsme radu, co bychom měli pro naše zdraví více dělat (zda zhubnout, více sportovat...).

Další na programu moderní Ko-

reji byl paintball. Sportovně oblečení jsme se vydali směr paintballové hřiště. Zde nás korejský vedoucí naučil několik povelů, před sportovním výkonem jsme se zahřáli (to nebyl v 30 stupňovém horku problém), rozcvičili a byli oblečeni do herních kombinéz a ochranných vest. Byla nám vysvětlena pravidla, naučili jsme se používat zbraň a rozdělili jsme se na dvě, pro tuto chvíli, zneprátené skupiny a vyrazili jsme do terénu. Zpočátku nám trochu kolidovala taktika, vlastně jsme ani žádnou neměli. Cílem bylo zničit soupeře. Nejvíce jsme si užili poslední hru, kdy jsme už jakž takž tušili, kam je potřeba střílet a mířit.

Pod heslem jsi-li u moře, vlez do něj, naše putování pokračovalo zastávkou u Žlutého moře. Náš koordinátor Mr. Kim nás nejprve nechtěl pustit se vykoupat, protože je přeci už po sezóně a po sezóně se nekoupe (kdo to kdy slyšel?), ale my jsme se nedali, slíbili jsme, že nenastydne (ve 30°C to opravdu nehrozilo) a s radostí skočili do vln. Jestli je moře žluté, když už se tak jmenuje, jsme nepozorovali.

Konečně trochu tradiční kultury jsme ochutnali na představení Taekwon-da. Skupina několika bojovníků a bojovnic předváděla své umění pod širým nebem. A bylo to naprosto úžasné. Vysoké skoky, prorážení dřevěných desek, kopání poslepu na cíl a nakonec tradiční tanec s vě-

jiří a stuhami. Taekwon-do má v Koreji velkou tradici a mnoho mladých lidí ho bere jako cestu k relaxaci a k udržení tělesné kondice. Na závěr vybral jeden z taekwondistů pět dobrovolníků a mezi nimi i dva Čechy (Honzu a Lucku), aby si vyzkoušeli umění tohoto sportu. Za úkol měli prorazit dřevěnou desku, a protože oba jsou zkušenými taekwondisty, tak jim to nedělalo žádný velký problém.

Odpoledne jsme zakončili zhlédnutím nonverbálního představení JUMP. Jde o zábavno-umělecké představení s prvky bojových umění a akrobacie. Účinkující předváděli opravdu cirkusové kousky, od salt až po boj s tyčí a běh po kolmé stěně.

Korejská společnost je velmi uctívá a slušná. Hodně je vidět hierarchie mezi lidmi, a pokud jste zákazník, tak obchodník udělá maximum, aby Vám splnil Vaše přání. Korejci jsou velmi pracovití a ve svých kancelářích tráví většinu svého času (klidně i dvanáct hodin denně), když je večer opustí, sejdou do místních restaurací, a tak není divu, že vidíte většinou muže v oblecích a ženy v kostýmkách. Dovolené nemají příliš často a informace o našich 4-5 týdnech dovolené je hodně překvapila. Život je především nejprve o studiu a pak o práci.

Konfrontace mezi naší a korejskou kulturou byla velmi zajímavá a rozhodně přispěla velkou mírou k rozvoji našeho povědomí o asijském světě. Před návštěvou to byl jen velmi vzdálený svět kde si v Asii, nyní můžu říct, že i tam na druhé straně světa žijí normální lidé s podobnými problémy a radostmi jako my. Za tuto skutečnost jsem velmi vděčná.

Zuzana Holcmanová – ČTU
foto autorka

(redakčně kráceno)

„Faleminderit schum! – Moc děkuji!“ říkají lidé našim vojákům v Kosovu

Vůz vojenské policie trpělivě proráží kolonami aut metr za metrem cestu našemu autobusu na trase z přístižského letiště směrem na Podujevo. Proud vozidel před námi, jiný proti nám. V obou kolonách čekají na svou řídicí příležitost šoféři automobilů nejrůznější provenience – včetně nových mercedesů – ale nechybí tu ani oslící zapřažení do nákladů dřeva či sklizené kukuřice. Když to nejde jinak, vojenský policista co chvíli vyskočí ze služebního auta, běží před ním a potřebnou průrvu v husté dopravní zácpě vyjednává s laxnějšími řidiči do jejich stažených okýnek tváří v tvář. Českou poznávací značku kolem projíždějící škodovky si vojáci rutinně zapsali: působí tu přece jen poněkud exoticky – vážně má potřebné „papíry“ v pořádku...?

Šajkovacké děti dostaly sešity a psací potřeby

Jedeme do základny 15. kontingentu KFOR v kosovském Šajkovaci: dvacítku českých vojáků – většinou důstojníků – kteří s sebou přibrali naši malou civilní skupinku, tvořenou třemi lidmi pracujícími pro Českou radu dětí a mládeže (ČRDM) a ředitelem firmy Office-centrum. Máme za úkol osobně předat řediteli základní školy v chudé obci Šajkovac humanitární dar. Notně omšelé sedmítřídce, kterou navštěvují tři stovky žáků a žákyň, se bude nepochybně hodit: jde o úplné vyba-

vení jedné školní třídy katedrou, tabulí a stolky s židlemi, dále počítač s tiskárnou a dva notebooky. Plus učební pomůcky, určené všem místním školákům. Jsou to úplně obyčejné věci: sešity, psací potřeby, pastelky. Šajkovacké děti je ale zkrátka nemají.

„Jménem vesnice děkuji dárčům a taky české armádě. Zdejší rodiče jsou spokojení, vděční, že myslíte i na naše děti. Máme radost, když vidíme české vojáky – a já mohu říct, že mám kontakty s vojáky každý den. Řekli nám: Jestli budete něco potřebovat, my vám pomůžeme. Spolupracujeme s nimi – a myslím, že budeme spolupracovat ještě i nadále. Děkuji moc vám všem, za všechno,“ prohlásil 7. října 2009 během debaty při asi půlhodinovém setkání, jež bezprostředně předcházelo předání daru zmíněné školy starosta obce Ramush Jupolli. Tlumočnick Sal Dervisholli předtím přeložil podobné věty, na úvod pronesené ředitelem školy Beqirem Mulollim: „Chovám sympatie k vašim vojákům a k našim přátelům v Česku. Česko jsme znali již dříve, protože jsme znali (prezidenta) Václava Havla – máme rádi Čechy i proto, že Václav Havel je dobrý člověk. Děkuji vám ještě jednou.“

Ředitel pak vysvětlil, že kosovská vláda sice připravuje školskou reformu, žádný hmatatelný užitek z toho ale jeho škola nyní

nemá... Až před časem na mítinku s našimi vojáky zaznělo, že pomoc by mohla přijít z české strany – to už v misi KFOR o nabídce účinné programovou manažerkou Bambiriády Blankou Liškovou věděli. „Řekl jsem jim, že potřebujeme sešity a ostatní věci... Hlavním problémem je pro nás škola a její vybavení: potřebujeme sešity, učební pomůcky, něco pro kabinet fyziky, chemie – máme jen nějaké mapy, jinak nic víc. Bylo by dobré, aby žáci viděli prakticky to, co mají v knížkách,“ rozvedl Beqir Mulolli a dodal: „Jsme rádi, že máme dobré učitele. Všichni jsou kvalifikovaní. Nemáme problém toho rázu jako u některých jiných škol – u nás mají všichni učitelé univerzitní diplomy.“

Šéf dárcovské firmy Tomáš Liška podotkl, že osobní seznámení se s podmínkami šajkovacké základní školy – a s tím, jak se v ní děti učí – je zapotřebí i proto, aby mohl přivést zjištěné poznatky domů. A rozšířit je případně i mezi firemními partnery. „Rádi bychom tento projekt pojali dlouhodoběji než jen tímto jediným krokem, a přinesli do České republiky zprávy, jak dalece můžeme pomoci,“ naznačil Tomáš Liška vůli pokračovat v podobném duchu i v budoucnu.

Přítomný velitel 15. českého kontingentu KFOR v Kosovu během debaty poznamenal, že jeho lidé se snaží spoluprací s obcí,

Humanitární dar základní škole v chudé kosovské obci Šajkovac

poskytla běhovácká firma Office-centrum p. Tomáše Lišky, ČRDM a její členská sdružení: Duha – sdružení dětí a mládeže pro volný čas, přírodu a recesi, RADAMOK (Rada dětí a mládež Moravskoslezského kraje), Rada dětí a mládeže kraje Vysočina, Salesiánské hnutí mládeže a rovněž Národní parlament dětí a mládeže. Dar za 130 000 korun je výsledkem sbírky uspořádané ČRDM v rámci doprovodných akcí letošního ročníku známé Bambiriády. O transport darovaného materiálu do místa určení se postarala Armáda ČR, díky níž mohl být dar také osobně předán.

a hlavně pomoc zdejšímu kraji rozvíjet. „V současné době se snažíme pomoci žákům ještě i na jiné základní škole, která vyhořela: poskytli jsme jim vlastně ubytovací prostory. A samozřejmě také úzce spolupracujeme se starostou Podujeva, abychom mohli pomoci prakticky celé podujevské oblasti,“ zobecnil.

Příklady pomoci našich vojáků KFOR místnímu obyvatelstvu v podujevském regionu:

- Budování dočasné školy v obci Lausha, kde vyhořela ZŠ využívaná žáky ze tří vesnic
- Doprava daru věnovaného českou rodinou jejím „adoptovanému“ dítěti v Dobratine
- Podpora humanitární org. Caritas v Luzane (potravin, šaty, hračky pro nejchudší)
- Humanitární pomoc (jídlo) chudé podujevské rodině z etnické menšiny Aškalů
- Rozvoz časopisu KforYou, určeného k výuce angličtiny, do SŠ v Podujevu a v Dys
- Výstavba silnice u obce Turskij Tecevac
- Zákrok vojenského veterináře ve vsi Recica – záchrana dvou býků pokousaných vlkem
- Zásahy proti nelegální těžbě dřeva – po celé oblasti

Čeští vojáci KFOR pomáhají s humanitární pomocí v Luzane

Během tří dnů, po které jsme byli jejich civilními hosty, nás vojáci 15. českého kontingentu KFOR brali na své cílené výjezdy z šajkovacké základny do okolí s sebou. Všechny tyto zdánlivě drobné „mise“, jichž jsme tak byli svědky, měly vysloveně humanitární charakter. Jako příklad snad jedna postać.

Odpoledne 7. října zastavila dvojice vojenských terénních vozidel v Dobratine, asi pětadvacet kilometrů vzdáleném místě ležícím poblíž nové hlavní cesty směřující do francouzského sektoru; kousek odtud už Podujevská municipalita končí. Ve stavení, které je

Jedenáctiletá Quendresa rozbaluje dárkový balík od české rodiny

cílem naší zastávky, žije se svými třemi sourozenci, matkou a babičkou jedenáctiletá Quendresa. Otce nemá; ten se stal v zemi nedávno zmítané krutostmi opakovaně terčem násilí ze strany srbské policie; matka zůstala s dětmi sama...

Quendresu se rozhodla „sponzorovat“ v rámci známých Adopcí na dálku jedna česká rodina. Humanitární organizace, jejímž prostřednictvím byl udržován písemný styk mezi oběma rodinami, však příslušnou část zmíněného projektu ukončila. Češi přesto zůstali s obyvateli domku v Dobratine v kontaktu i nadále: adresovali jim balík s dárky, rádi by také Quendrese koupili nějaké šaty a boty... – A obrátili se tudíž na českou základnu KFOR s prosbou o součinnost. Proto jsme vlastně teď tady: předat adresátce jinak „nedoručitelný“ balík a pro potřeby jejich „adop-

tivních rodičů“ zjistit její oděvní velikost.

Dívka s pomocí jednoho z vojáků rozbaluje balík položený doprostřed místnosti. Postupně z něj vyndává jeho obsah a ukazuje, co dostala. Pak jí programová manažerka Bambiriády Blanka Lišková u dveřního rámu změří krejčovským metrem a potřebná čísla sdělí vojákům, kteří je pro české „adoptivní rodiče“ Quendresy zapíší.

„Faleminderit schum...!“ děkuje při loučení znovu její matka. A do hrsti nám každému nasype pár vlašských ořechů...

Když jsme se pak vraceli zpátky na vojenskou základnu, míjeli jsme šajkovacké děti, kterým právě skončilo vyučování a ubíraly se zvolna domů. S sebou si nesly sešity, které ten den dostaly ve škole.

Jiří Majer
foto autor

V zemi patří k těm nejchudším Aškalové, etnická menšina

Expedice Mars 2009 – konkurz do dětské vesmírné posádky

Začátkem října byla v Betlémské kapli v Praze slavnostně odstartována již šestá simulovaná dětská expedice ke hvězdám, Expedice Mars 2009. Stalo se tak na závěrečném setkání kongresu kosmonautů, astronautů a tajkonautů. Start konkurzu do dětské vesmírné posádky společně s téměř padesátkou skutečných kosmonautů odpočítal patron expedice kosmonaut Vladimír Remek.

(Ilustrační foto z jednoho z předchozích ročníků)
Dětská tisková agentura (DTA)

Klíč k budoucnosti

Víte, kolik dobrovolníků i profesionálů pracujících s dětmi a mladými lidmi ve volném čase v České republice je? Poslední čísla ukazují, že množství těchto lidí přesahuje počet 22 000. A jejich prostřednictvím je oslovováno skoro půl milionu dětí a mladých lidí. K nim všem se obrací projekt s názvem Klíče pro život, který realizuje Národní institut dětí a mládeže společně s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy.

Tisková zpráva NIDM

20 let svobody – 20 let obnoveného skautingu

17. listopad je dnem boje za svobodu a demokracii a připomíná také Sametovou revoluci, ukončující totalitní režim potírající veškerá demokratická uskupení. Skauting v českých zemích byl jednou zakázán nacisty a dvakrát komunisty. Poslední zákaz přišel v roce 1970 a trval skoro 20 let. Hned v listopadu 1989 se skauti začali znovu organizovat a během několika týdnů obnovili svoji činnost.

„Řada skautů byla mezi lidmi, kteří s totalitou bojovali,“ připomíná Josef Výprachtický, dnešní starosta Junáka. „Totalitní režimy se vždy zaměřovaly na lidi nebo skupiny, které pro ně byly hrozbou z důvodů hodnot, jaké vyznávaly – hodnot jako férovost, čestnost, schopnost být pevný v názorech a žít v pravdě,“ dodává Josef Výprachtický.

Tisková zpráva
Junáka – Svazu skautů a skautek ČR

Debrujáři připravili ve Zbirohu „Svátek duchů“ pro stovky dětí

Debrujáři ve Zbirohu připravili 27. 10. 2009 „Svátek duchů“ – Samhain. Třetího ročníku se zúčastnilo třiašedesát dýní a jedna řepa, 20 debrujáři KMD Zbiroh, 400 dětí a 30 dospělých. Debrujáři připravili pozvánky napsané neviditelným písmem, které se objevilo po přečtení, vyrobili duchy i obrovského pavouka.

–mkr–

Příjemná Komora mládeže

Poradní orgán náměstka ministra se sešel poněkud narychlo 14. října 2009, tentokrát výjimečně v zasedací místnosti Institutu dětí a mládeže ve Vršovicích. Snad vzdálenost od centra, snad rychlost svolání způsobily, že na schůzku dorazili jen zástupci spolků a úředníci školského ministerstva v čele s náměstkem p. Kocourkem a paní ředitelkou odboru Janou Heřmanovou, která se schůzky zúčastnila v roli ředitelky první.

Náměstek Jan Kocourek poděkoval všem, kdo se podíleli na akcích kolem předsednictví a vysoce ocenil práci spolků. V podobném duchu hovořila i Zdena Mašková. Zmínila i vysoké uznání, kterého se dostalo končícímu řediteli odboru Pavlu Trantinovi z úst členů bruselské pracovní skupiny pro mládež při Radě EU, kterou během našeho předsednictví řídil. Zástupci ministerstva potěšili přítomné vůdce spolků příslibem, že dotační prostředky pro rok 2010 budou zachovány minimálně ve výši roku 2009, a to včetně investic, které by se měly vrátit na úroveň rok 2008, tedy cca na 26 milionů korun.

Tomáš Novotný, předseda Asociace TOM

Asociace debatních klubů zahajuje 15. ročník soutěže Debatní liga

Asociace debatních klubů zahájila v pátek 23. října 2009 patnáctý ročník soutěže Debatní liga a Debate League. Letošní debatní sezónu 2009/2010 otevírá kvalifikační turnaj talentovaných studentů středních škol v prostorách gymnázia v Zábřehu na Moravě. Debatní liga i Debate League jsou dlouhodobé soutěže, které každý akademický rok tvoří čtyři kvalifikační turnaje a závěrečné finále.

Vlastimil Waic, Asociace debatních klubů, o. s.

